

Liturgie voor de Heilig Avondmaalsdienst op 10 juli 2011 in de Boomgaardkerk te Heerjansdam

VOORBEREIDING

Welkom en mededelingen

Aanvangslied: Psalm 118:9 en 10

Bemoediging en groet

Klein gloria Ev.Lb. 254 Klein Gloria

Woord tot de kinderen

Lied: Ev.Lb. 292

DIENST VAN HET WOORD

Gebed van verootmoediging en bij de opening van het Woord

Kinderen komen naar voren

Schriftlezing: Handelingen 2:37-47

Lied: Gezang 308:1,2 en 3

Preek

Lied: Gezang 319:1,2,4 en 5

DIENST VAN DE TAFEL

Voorbeden

Inzameling van gaven (1^e Avondmaalscollecte diakonie, 2^e collecte kerk)

Vorbereidingslied: Zingender Wijs 13:1,2 en 3

Tafelgebed

Na de zin: 'en daarom zingen wij het uit met profeten en apostelen'
direct inzetten met: Gezang 257

Nodiging

Gemeenschap van brood en wijn

Dankgebed

Slotlied: Gezang 303:1,2 en 5

Wegzending en zegen
Gezang 456:3

Schriftlezing: Handelingen 2:37-47

37. Toen ze dit hoorden, waren ze diep getroffen en vroegen aan Petrus en de andere apostelen: 'Wat moeten we doen, broeders?'
38. Petrus antwoordde: 'Keer u af van uw huidige leven en laat u dopen onder aanroeping van Jezus Christus om vergeving te krijgen voor uw zonden. Dan zal de heilige Geest u geschonken worden,
39. want voor u geldt deze belofte, evenals voor uw kinderen en voor allen die ver weg zijn en die de Heer, onze God, tot zich zal roepen.'
40. Ook op nog andere wijze legde hij getuigenis af, waarbij hij een dringend beroep op zijn toehoorders deed met de woorden: 'Laat u redden uit dit verdorven mensengeslacht!'
41. Degenen die zijn woorden aanvaardden, lieten zich dopen; op die dag breidde het aantal leerlingen zich uit met ongeveer drieduizend.
42. Ze bleven trouw aan het onderricht van de apostelen, vormden met elkaar een gemeenschap, braken het brood en wijdden zich aan het gebed.
43. De vele tekenen en wonderen die de apostelen verrichtten, vervulden iedereen met ontzag.
44. Allen die het geloof hadden aanvaard, bleven bijeen en hadden alles gemeenschappelijk.
45. Ze verkochten al hun bezittingen en verdeelden de opbrengst onder degenen die iets nodig hadden.
46. Elke dag kwamen ze trouw en eensgezind samen in de tempel, braken het brood bij elkaar thuis en gebruikten hun maaltijden in een geest van eenvoud en vol vreugde.
47. Ze loofden God en stonden in de gunst bij het hele volk. De Heer breidde hun aantal dagelijks uit met mensen die gered wilden worden.

Allen die het geloof hadden aanvaard, bleven bijeen en hadden alles gemeenschappelijk – Hand.2:44

Gemeente van onze Here Jezus Christus, in Handelingen 2 worden ons vier bouwstenen aangereikt voor een gezonde christelijke gemeente. Het onderricht, de gemeenschap, het breken van het brood en de gebeden. Je zou kunnen zeggen, waar een of meerdere van deze onderdelen ontbreken is er iets mis met de gemeente. Als er geen goed onderwijs meer is gaat de gemeente ten onder. In Hosea staat mijn volk gaat ten onder door gebrek aan kennis. Waar de kennis van God ontbreekt gaat het volk ten onder.

Hetzelfde geldt voor de gemeenschap. Als er geen onderlinge gemeenschap is, als er geen liefdevolle onderlinge relaties zijn dan is dat de dood voor een gemeente. Maar ook het breken van het brood is vanaf het allereerste begin een essentieel onderdeel geweest van de christelijke gemeente. Men gebruikte de maaltijden gezamenlijk aan huis en vierde dagelijks het avondmaal. Later in elk geval elke week, op de eerste dag van de week. Het gezamenlijk eten was in het oude oosten het toppunt van onderlinge gemeenschap.

En dan het vierde punt, ze wijdden zich aan het gebed. Dat is niet zo af en toe een gebedje, nee ze wijdden zich aan het gebed. Dat heeft met hartstocht en toewijding te maken. Met een besef, zonder het volhardende en voortdurende gebed zal het niet goed gaan in de gemeente. Ik kom op al deze vier punten afzonderlijk terug. Maar allereerst het eerste gedeelte dat we gelezen hebben. Hoe zijn deze vier dingen mogelijk geworden? Wat zijn de voorwaarden voor zo'n gemeente geweest?

Het begint allemaal met een vraag aan Petrus die zojuist zijn Pinksterpreek gehouden had. Ze waren diep getroffen door de woorden van Petrus en de andere apostelen en ze vroegen: wat moeten we doen broeders? Is dat niet de juiste houding, dat je zegt: wat moeten we doen? Maar dat je dan ook bereid bent om te doen wat gezegd wordt. En dat waren ze.

En Petrus antwoordde: Keer u af van uw huidige leven en laat u dopen onder aanroeping van Jezus Christus om vergeving te verkrijgen voor uw zonden. Dan zal de heilige Geest u geschonken worden. Maar tot wie spreekt Petrus die woorden? Dat waren allemaal gelovige Joden, inwoners van Jeruzalem en Pelgrims gekomen naar het Pinksterfeest. Dus Petrus zegt tegen diepgelovige Joden, Joden die de God van Israël kenden, bekeert u, keer u van uw huidige leven af. Het zegt zelfs verderop: laat u redden uit dit verdorven mensengeslacht. Het waren dus geen atheïsten, geen heidenen, tegen wie Petrus dit zei. Het waren God-gelovige mensen die naar de tempel kwamen en hun offers kwamen brengen uit respect voor de God van Israël.

Je zou kunnen zeggen het gewone kerkvolk, mensen die God kennen. Het is dus kennelijk mogelijk dat je godsdienstig bent, of religieus zonder dat je een bekeert mens bent. Dat je huidige leven niet strookt met het leven dat een gelovige zou moeten leiden, ook al volbreng je je godsdienstige verplichtingen door op te gaan naar de tempel en daar je offers te brengen. Dat is wat ook vaak niet kerkelijke mensen kerkmensen nadragen: ze horen het allemaal wel maar leven er niet naar. Petrus zegt: bekeert u! Keer je af van je huidige leven. Nu is dat leven voor ieder van ons verschillend.

Ik ga niet opnoemen waarvan wij ons allemaal moeten bekeren. Ik denk dat als u of jij een zelfonderzoek zou doen dat je dan heel goed weet waar het op vastzit in uw of jou of mijn relatie met God. En God vraagt dat wij op die punten gaan veranderen. Dat is onze dagelijkse bekering, het dagelijkse gevecht met wat er scheef zit in onze relatie met God en onze medemens.

Maar in eigen kracht red je het niet. Petrus zegt: jullie moeten je laten dopen onder aanroeping van Jezus Christus om vergeving van zonden. Het is nodig dat we de doop ontvangen tot vergeving van zonden en als we die als kind al hebben ontvangen mogen we God daar dankbaar zijn, maar er moet dan ook iets zijn van het dagelijkse gebed om vergeving van zonden. We mogen volgens Petrus de naam van Jezus daarvoor aanroepen. Onder aanroeping van Jezus Christus vragen om vergeving van zonden.

Het tweede wat we als individuele christenen nodig hebben is dus ook onze dagelijkse reiniging van zonden en we mogen dat doen met een beroep op onze doop in de naam van Jezus. We zijn toch immers gedoopte kinderen van God en van Jezus. In de doop is de afwassing van onze zonden zichtbaar geworden. Twee dingen dus, ons telkens weer afkeren van ons oude leven en het herhaalde gebed om vergeving van zonden. Als dat er bij ons is dan zal ons de heilige Geest geschonken worden, zegt Petrus.

Je kunt je afvragen wat er eerder is, onze bereidheid of het werk van de heilige Geest. Want de heilige Geest is het die ons hart overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel. Maar wij moeten het wel zelf doen, onze zonden belijden en nalaten. De heilige Geest kan ons er wel op wijzen, maar wij moeten ook in actie komen. Dan zal de heilige Geest ons vullen met zijn kracht en gaven, met zijn vrucht en leiding in ons leven.

Nou dat deden die mensen van Jeruzalem en al die pelgrims die daar waren. Ze lieten zich redden uit het verdorven mensengeslacht. Ze gingen door hun bekering en doop over uit de dood in het leven, door de aanvaarding van Jezus Christus als hun verlosser en zaligmaker, door het smeekgebed om vergeving in Jezus naam. Ze aanvaardden de woorden van Petrus. Drieduizend kwamen er op die dag bij.

En dan zie je de gevolgen. De pelgrims gingen weer naar huis als vernieuwde mensen en we weten dat deze pelgrims ook overal het evangelie hebben gebracht in hun thuisplaatsen en het voor de apostelen en evangelisten die later volgden gemakkelijk hebben gemaakt. Het lijkt erop dat de christelijke gemeente te Rome b.v. helemaal zonder tussenkomst van de apostelen is gesticht gewoon door pelgrims die contact hielden met de moedergemeente in Jeruzalem. De Jeruzalemmers bleven thuis en ook daar zie je de gevolgen. De vier pijlers van een gezonde gemeente die ik u noemde, trouw aan het onderricht, de gemeenschap, het breken van het brood en de gebeden.

Maar in hoeverre wij een gezonde gemeente zijn begint dus bij ons hart en onze bereidheid tot overgave aan God en aan de weg die Jezus ons wijst. Bij onze dagelijkse reiniging onder aanroeping van Jezus naam tot vergeving van zonden, onze bereidheid ons leven door God te laten leiden. Het werk van de heilige Geest in ons leven toe te laten. Is dat het verlangen van uw, van jou en mijn hart? Dat God uw jouw en mijn leven mag vullen?

Als dat gebeurt dan gaat het goed met al die vier dingen. Dan is er het verlangen om trouw te zijn aan het onderwijs. Dan ga je naar de kerk, niet om te consumeren, maar om een kans op bekering op te lopen. Om het onderwijs iets met me te laten doen. Om verder te luisteren dan alleen de gebrekkige woorden van die dominee. Want misschien klinkt er achter die woorden wel Gods stem die iets met mij wil. Dan probeer je tijdens de dienst te ontdekken wat dat vandaag is voor jouw leven. Je komt niet om je behoeften te bevredigen, maar om een kans op bekering op te lopen.

Ze bleven trouw aan het onderricht. Je bent nooit uitgeleerd, je kunt nooit zeggen ik weet het nu wel. Er is altijd wel iets als je goed oplet dat weer nieuw is. God maakt met de kromme staven van zijn dienaren rechte slagen, als je er maar op gespist bent. Je thuis gebeden hebt: God help me te ontvangen wat ik vandaag nodig hebt, spreek door uw dienaar heen. Onderricht wat je ook samen ontvangt, wat je ook met elkaar deelt. Want ze vormden met elkaar een gemeenschap.

Natuurlijk was er de tempel en waren er de synagogen, huizen van Tora gebed. Dat was er allemaal al in Jezus tijd. Niet alleen in Israël, overal in het hele middellandse zee gebied waren er synagogen. Maar in een gebouw samenkomen is nog iets anders dan met elkaar een gemeenschap vormen die lief en leed met elkaar deelt. Je kunt in hetzelfde gebouw samenkomen maar niets met je buurman of buurvrouw die naast je zit hebben. Dan hoor je wel tot dezelfde gemeente, maar beleef je geen gemeenschap met elkaar. Het gaat niet om het gebouw, het gaat om de onderlinge gemeenschap, de onderlinge liefde. En dat zie je dus gebeuren in die eerste christelijke gemeente.

Heel de gemeente bestond eigenlijk uit wat wij nu misschien gemeentegroiegroepen noemen, of huiskamerbijeenkomsten, of kringen. Want kerken waren er nog niet, behalve dan de synagogen en de tempel. Maar de onderlinge gemeenschap, het bouwen aan liefdevolle relaties beleefde men vooral in de huiskamerbijeenkomsten waar men maaltijd met elkaar vierde.

Paulus zegt later over die bijeenkomsten in 1 Corinthe 14: telkens als gij samenkomt heeft ieder iets, een psalm of een lering of een openbaring of een tong of een uitlegging, dat alle moet tot stichting geschieden. Ook de heidenchristelijke gemeente te Corinthe was een gemeente waar men aan huis in groepen bij elkaar kwam en waar men alles deelde ook in geestelijk opzicht.

Dat daar dingen ook grondig fout gingen, juist rond het avondmaal even terzijde. Het gaat om het principe. De oer-christelijke gemeente kende de kleine groepen waarin de gemeenschap met elkaar werd beleefd en er voor elkaar gezorgd werd. En daarboven was er een structuur van oudsten en diaken en andere ambten die al die groepen op een plaats bij elkaar hielden. Ze vormden met elkaar een gemeenschap. Het ging daarbij niet alleen om hoe kom ik aan mijn trekken, maar wat kan ik betekenen voor mijn medebroeders en zusters. Want kan ik inbrengen? Wat kan ik doen met wat God mij geschonken heeft. Denk niet gering over jezelf, God heeft een plan met uw en jouw leven! Het is de moeite waard om daar over na te denken.

Misschien is dat vandaag wel de kans op bekering waarover ik het heb. Misschien zegt God vul nou dat formulier een keer in en doe mee met een project als Hart voor mensen. Stap eens over je eigen schaduw heen, en beleef de gemeenschap met de broeders en de zusters in de kleine kring, Durf eens een stap te maken die jezelf niet voor mogelijk hield.

En ze wijdden zich aan het gebed. We bidden en danken wel voor het eten en we bidden in de kerk, maar kennen we ook het dagelijkse persoonlijke gebed? De persoonlijke toewijding aan God en aan Jezus? Want dat is de vierde pijler van een gezonde christelijke gemeente, het gebed.

Het persoonlijke en het gezamenlijke gebed. Je kunt alleen bidden, met je partner, in het gezin, in de kerk, maar ook in de kleine kring, het kringgebed waarin ieder de kans krijgt om hardop of in stilte een gebed uit te spreken. Toewijding aan het gebed. Het gebed is eigenlijk de motor waarop het gemeentelven draait. Zonder gebed, zonder het contact met Christus ons Hoofd, kun je van alles organiseren, maar dan missen we de juiste leiding voor ons persoonlijk leven en dat van de gemeente.

Ze bleven bijeen en hadden alles gemeenschappelijk. Wat de een teveel had werd weer uitgedeeld aan anderen die behoeftig waren. De tempel was het gezamenlijke ontmoetingspunt van alle gemeenteleden samen, aan huis werd het brood gebroken. Als wij dit nu ook eens nog meer in praktijk brengen dan we nu al doen? We komen bijeen in onze Godshuizen hier ter plaatse en door de weeks vormen we een gemeenschap in de kleine kring. Je eet eens af en toe met elkaar, je deelt het leven met elkaar en zorgt voor elkaar.

We moeten af van de gedachte: onze gemeente *heeft* kringen. Het ideaal is: onze gemeente *bestaat uit* kringen. De gemeente aan huis bij die, en bij die. En 's zondags dan ontmoeten we elkaar in de grote kring rond het Woord en rond Avondmaal en Doop. En de Heer breidde hun aantal dagelijks uit, want bij elke huiskamerkring kan er altijd wel eentje bij. Hij breidde hun aantal uit met mensen die gered wilden worden. Ze bleven trouw aan het onderricht, vormden met elkaar een gemeenschap, braken het brood en wijdden zich aan het gebed. Op welk van deze punten zou u of jij een grote of kleine bekering willen toestaan? Ik vraag het net zo goed aan mijzelf.

In de tekenen van brood en wijn vieren we wat Jezus voor ons gedaan heeft aan het kruis. Hij gaf zijn leven voor uw, jouw en mijn zonden. Maar brood en wijn zijn ook de tekenen van de gemeenschap, de verbondenheid van Christus met ons en van ons als geloofsgemeenschap met elkaar. We breken en delen het brood, breken we en delen straks ook ons leven met elkaar? Allen die het geloof hadden aanvaard, bleven bijeen en hadden alles gemeenschappelijk. Amen.